

Az ördög ölében

Zákány Antal

Balázs, a tiszta ígélet, a nemes fogadkozás, az új, fölemelő nagy „fogalom” — immár a múlté... Be van balzsamozva. Helyet kapott Szende naplójának oldalain. Egyedül van... Lassan befedi a bárgyúság, a meg nem értés szomorú repkénye. Szende néha úgy emlékszik rá, mint egy árnyékba burkolódzott verőfényes nyári napra...

Ő volt az ünneprontó. A rossz lelkiismeret meg-megkondulása.

A tavasz elhozta E.-t, a csodák országát és elhozta utána G.-t, a legfelsőbb érzéki beteljesülést is.

G. sofőr volt egy helybeli vállalatnál. Szürke, szikár, csontos férfi... Harmincöt éves. Időnként megállította személygépkocsiját Szende lakása előtt... Csak pár percig maradt mindig. Azután elvitte Szendét a városon túl, a többnyire üres nemzetközi útra, valahol lehajtott egy elágazó dűlőútra es néhány órai „defekt” után a nagy sötét és mély kocsi megállt valahol egy beltéri vendéglő előtt. Ekkor szokott rá Szende az italra. Mert kellett, örökké kellett neki, hogy érezzen valamit — amikor már a fülei sem égtek.

Amikor néha megkérdeztem tőle, hogy mi vonzza őt ahhoz a sofőrhöz, Szende meglehetősen tárgyilagosan válaszolt: — Mi más, mint a teste. Semmi egyéb...

— És a varázsló? A csodaország emberkéje? — kérdeztem.

Ilyenkor lebiggyesztette krapinai ajkát és némi csalódással megjegyezte:

— Szép ajándékot kaptam tőle, az bizonyos... Talán sokszor haragszom rá, de egészen másnak hittem én akkor mégis. Sokszor úgy áll vagy fekszik előttem, mint egy darab kőd, rejtélyesen, kábán, átszellemülten, emberfeletlien, magam sem tudom... És nézem, figyelem az arcát olyankor és a homloka, a homlokán, a homlokában van valami egészen szimpla, állatiasan közönséges vonás, ami azt súgja nekem, hogy E. egy egyszerű földi ember! És tudja, hogy milyen borzasztó ez?! Azt hittem, hogy az én ujjongva felfedezett meseországom varázslója marad örökre. Többször azt kérdem ma-

gamtól: mi marad meg abból? Amikor nem látom, a lelkemnek hiányzik. Amikor mellette vagyok, szomjazom az italra. Az alkohol a második éjszakankat juttatja szembe... Az első szeretkezésünket. Kaptam tőle egy nagyon finom kis temperát. Ha egyedül vagyok, előveszem, nézem és boldogan emlékezem a meseországra...

Hosszú hallgatás után váratlanul mormolta:

— Így énekelt Jeszenyin egy helyen: „... nem újság meghalni ezen a világon”...

Néztem rá, mit akar ezzel mondani.

— Gondolt már maga a halálra, János?

Elbambulva válaszoltam:

— Most is arra gondoltam éppen.

— Mi hozza ezt?

— Attól függ, hogy kiről van szó. Sokan akkor gondolnak rá, amikor szerelmesek.

Gúnyosan megjegyezte:

— Boldogság? (Bár én még nem ismerem ezt az érzést)... de úgy képezelem, hogy csak akkor lenne kedvem az élethez...

Hirtelen ötlettel leugrik a heverőről. Valahonnan (körömlakkot vesz elő és bevérezi lábain a körmöt. Közben előkelő megvetéssel föl fölsandít rám. Kusza barnás haja még jobban a szemébe csapódik. Olyan, mint egy lekonyuló részeg...

Arra gondolok, hogy a fölfogása, az életmódja rá van minden ízére sütve. Körülnézek a szobájában: Hanzsi oltára előtt ismét friss virágok. Szeretném megkérdezni tőle, hogy őszinte-e ez a virágimádata vagy mindez csak látszat, játék. Érzem, hogy oldalról figyel.

Hirtelen azt kérdezi:

— Most miért vigyorog olyan szatír módra?... — Tudja — folytatja acsarogva —, sokszor milyen undok, szatír ábrázata van magának?

— Tudom — mondom. — Arra gondoltam, hogy honnan a pénz mindig friss virágokra...

Főlegyen esedik és pirulva, mosolvogva mondja:

— Nem tudja? Nem mondtam még?...

— Kíváncsi vagyok rá.

Maga alá szedi a lábait, átöleli a térdeit, s lehajtja a fejét.

— Tudja én örökös éjjeli csavargó vagyok, majd minden éjjel sétálok, a parkokban. És beszélgetek, vitatkozok magammal... Egészen főnhangon... mint most... Bolond vagyok, tudom, de ez jót tesz nekem. Amikor jövök haza, mindig megnézem, van-e virág a szentháromság szobor talapzatán. Majd mindennap találok egy-két szálát. Körülnézek, ellopom, és hazahozom az én Hanzimnak.

— Szép, szép — mondom — és mit szól ehhez a sofőr?

Durcásan vállat rándít:

— Semmi köze hozzá, gondoljon, amit akar. Különbözik amúgy is tud mindent.

— Szereti ő magát?

Győzedelmesen fintorgott.

— Szeretni szeret, érzem, tudom... kért, hogy legyek a felesége...

Nős. Csinos asszonya és két gyereke van. Nagyon az idegeimen van már Néha rájön valami és majdnem sírva könyörög: „Gerlém, csak csusz, egyetlen egyszer mondd, hogy szeretsz! Ha mindjárt hazudva is! Mondd egyszer: Szeretlek.” Ó, János, nem is képzeled, milyen pokolian nehéz számomra az a pillanat. Olyankor úgy szeret, simogat órák hosszát, becéz és ahol ér, csókolgat. Úgy sajnálom, hogy bögni tudnék, de nem és nem. Valami undorral vegyes érzés jön fel a torkomba, fojtogat és szorít és még

azt sem tudom kiejteni soha: „Te kedves”. Pedig ő az egyetlen, aki el tud zsbasztani, úgy el tud andalítani, hogy valami nagyon nagy bolond csönd feneketlen mélyén érzem magam. Tudom, hogy élek és ez jó... De mégsem élek. Mindez nem tölt el örömmel, üresség jön utána. Kiábrándít, ahogy megfogom a nyakkendőjét, amikor önfeledten meghúzom, és a kezem után nyúl... két gumiszalag tartja a nyakában hátul összekapcsolva: mint valami női alsónemű... Pfu! Férfi!!! Gumi-ember, nyúlós-ember gondolom borzongva. Összetakolt nyegle kispolgári báb. Jószívú, de buta, mint a kő. Régóta lesem már. Ha egyszer rajtakapom, hogy fölhúzza a nadrágszárait mielőtt leülne — kirúgnám... Higgye el, kirúgnám abban a pillanatban...

Nevetnem kellett, amikor a mozdulataival groteszkul, nagyon csúfon-dárosan aláfestette a meséjét.

— Hát nincs igazam? — kérdezte vihogva.

Komoly arcot vágtam, úgy válaszoltam:

— Ne tévedjen, nem akarok cinkosa lenni a csúfolódásban. csupán a kísérő mozdulatai hatottak komikusan.

Tovább vihogott magában.

— Kár, hogy nem tanult táncolni — jegyeztem meg. — Ám mindenek-felett, ahogyan én látom, az a maga legnagyobb baja, hogy nem szeret senkit. Egyszerűen nem szereti az embert... senkit sem... ha szeretne, nem vadászna ilyen dühvel a legjelentéktelenebb hibára is. Ez szinte tragédia, drágám.

Láthatóan lehült a megjegyzésemtől. Duzzogva elfordult tőlem...

Később enyhén összereszt. Kopogtattak az ajtón...

Magas, bukott, sovány férfi lépett be. Az arcán elhalt a mosoly, amint megpillantott. Kicsit bosszúsan, kicsit riadtan kérdezett rám szürke, elég értelmes szemével.

Szende lopva egykedvűen rábólintott. Én anélkül is tudtam, hogy ő jött. Elég volt Szende kezeire nézнем...

Főlkeltem, hogy induljak.

Keletlenül nézegettük egymást.

— Ez az az ördög, akiről olyan sokat meséltem neked — magyarázta Szende a sofförnek.

A sofőr látható megnyugvással mosolygott rám és egy rossz bonviváni meghajlással bemutatkozott.

Keze szorítása nyílt és erős volt, de a szemeiben gyanakvás villódzott. Amikor Szende kíséretében az utcára értem, éreztem az akác illatát... Hirtelen biztatást éreztem arra, hogy közöljem vele, hogy menyasszonyom van... Akit nagyon szeretek és...

Váratlanul eléim állt és majdnem könnyölgve mondta:

— Mondja, áréfált velem, vagy komolyan mondta, hogy kár, hogy nem tanultam táncolni? Legyen őszinte, nagyon kérem.

Erősen megragadta a karomat és esdve kutatott a szemeimben.

Abban a pillanatban sajnáltam.

— Mafla! Azért mondtam, mert valóban olyan nagyszerűen illegett, mintha a „Bahcsiszterájban” lett volna. Ne ábrándozzon fölöslegesen. A deszkák túl puhák lennének a maga számára... maradjon szépen csak az aszfalton...

Dühösen vizsgált egy ideig, azután azt kérdezte:

— Célzás akar ez lenni?

— Nem. Tárgyilagosság — mondtam.

— Maga egy felfújtt ökör — mondta elvörösödve.

Rámcsimpaszzkodott és zavartan mondta:

— Átkozott!... Olyan jól tudnák magával civakodni, mért nem szeret maga engem?

Egészen beleforrósodott a lehetőségbe.

— Ökör a libával? Hogyan? — kérdeztem.

— Szemtelen.

— De nem vak — jegyeztem meg könnyedén. Azután hozzátettem:
— Szeretek valakit... feleségül veszem. Különben mintha dudálna valaki magának. Siessen, hogy ki ne fogyjon a benzin.

Úgy meredt rám, mintha gyászhírt mondtam volna neki. Hirtelen sarkonfordult, de egy pillanatra megtorpant, hogy visszavágjon:

— Ördög! Úgyis az enyém lesz egyszer, akármit csinál! — Aztán elfutott.

Olcso kölnivizének a szagát otthagya, összevegyült az akác édes illatával.

